

Wykład 5

Metody połączenia w polskim prawie bilansowym

- Podmioty, których dotyczy obowiązek dokonania konsolidacji, muszą w pierwszej kolejności ustalić według jakich przepisów rachunkowości konsolidacja powinna być dokonana.
- Znacząca część podmiotów działających na rynku polskim zobowiązana jest do sporządzania sprawozdań zgodnie z Ustawą o Rachunkowości (UoR).
- Przepisy pozwalają jednak określonym podmiotom na sporządzanie skonsolidowanego sprawozdania zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości (MSR).

Dotyczy to m.in.

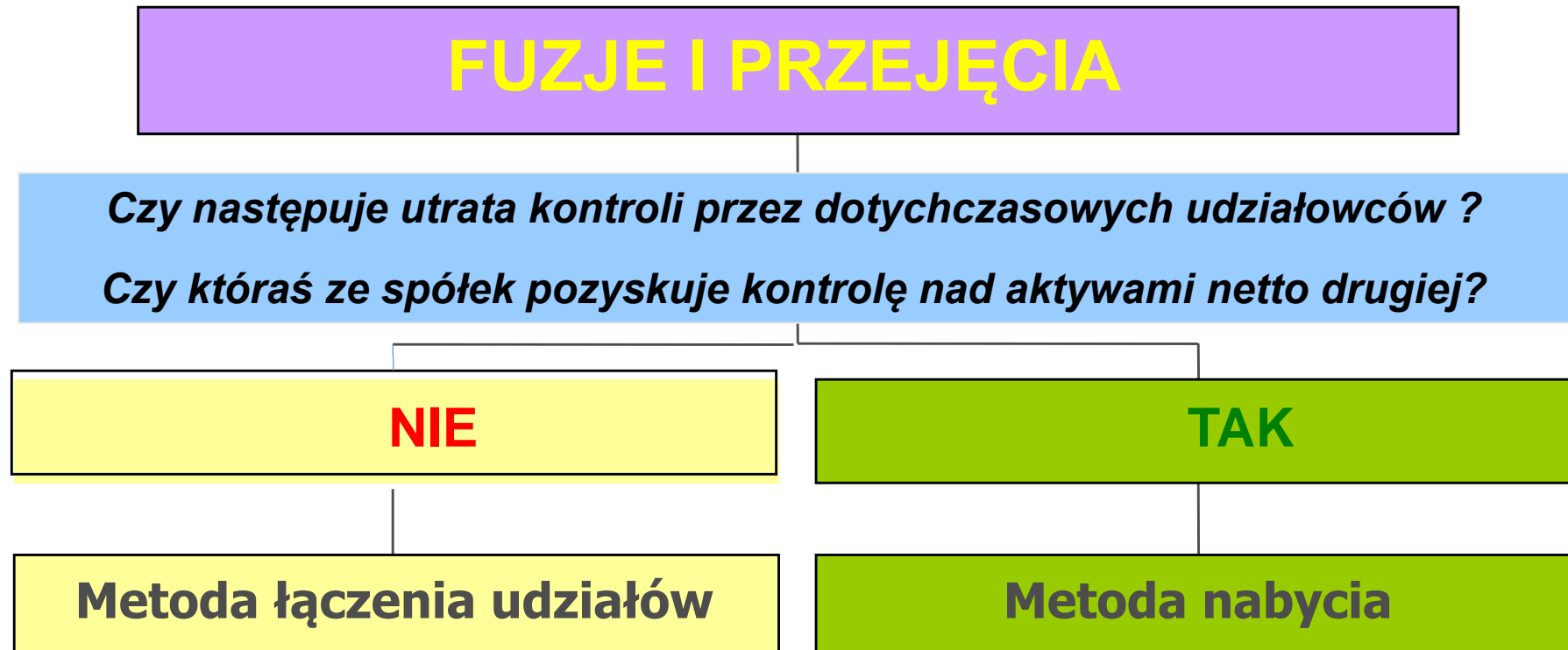
- emitentów papierów wartościowych i banków,
- podmiotów ubiegających się lub zamierzających ubiegać się o dopuszczenie do obrotu na rynkach regulowanych EOG,
- jednostek dominujących niższego szczebla, gdy jednostka dominująca wyższego szczebla wybrała MSR.

Wybór metody połączenia w polskim prawie bilansowym

Czy następuje utrata kontroli przez dotychczasowych udziałowców ?

Czy któraś ze spółek pozyskuje kontrolę nad aktywami netto drugiej?

Wybór metody połączenia w polskim prawie bilansowym

Uregulowania polskiej Ustawy o rachunkowości stanowią, iż łączenie się spółek handlowych rozlicza się i ujmuje na dzień połączenia w księgach rachunkowych spółki, na którą przechodzi majątek łączących się spółek (spółki przejmującej) albo nowej spółki powstałej w wyniku połączenia (spółki nowo zawiązanej) **metodą nabycia** lub **metodą łączenia udziałów**.

Podstawowym kryterium zastosowania jednej z dwóch metod jest ustalenie czy następuje :

utrata kontroli nad scalonymi podmiotami przez ich dotychczasowych udziałowców

Metody rozliczania połączeń w prawie bilansowym

- Metoda łączenia udziałów,
- Metoda nabycia,

Metoda łączenia udziałów

Metoda łączenia udziałów jest wykorzystywana do prezentacji połączenia spółek w przypadku, gdy na skutek tego procesu nie następuje utrata kontroli nad scalonymi podmiotami przez ich dotychczasowych udziałowców.

Metodę łączenia udziałów można stosować do łączących się spółek znajdujących się pod wspólną kontrolą, a więc w przypadku gdy w wyniku połączenia spółek nie następuje utrata kontroli nad nimi przez dotychczasowych udziałowców. (art. 44 a ust.2).

Tym samym metodę łączenia udziałów można zastosować tylko wówczas, gdy w wyniku połączenia nie zmieni się struktura własności spółek powstałych w wyniku połączenia lub kontynuujących działalność np. gdy:

- spółki łączące się to spółki zależne w sposób bezpośredni lub pośredni od tej samej jednostki dominującej

lub:

- jedna z łączących się spółek jest spółką dominującą niższego szczebla a druga ze spółek jest spółką zależną od pierwszej.

Przy **metodzie łączenia udziałów** udziałowcy połączonych spółek łączą swoją kontrolę nad całością ich aktywów netto i działalnością w celu wzajemnego dzielenia ryzyka i korzyści wynikających z działalności z połączonych spółek.

W tej sytuacji:

- żadna z łączących się spółek nie może być uznana za spółkę przejmującą
- lub:
- łączące się spółki pozostają pod wspólną kontrolą tej samej jednostki dominującej.

Nie można zatem – w przypadku połączenia rozliczanego metodą łączenia udziałów mówić o przejęciu kontroli przez jedną z łączących się spółek nad drugą.

Przy tego typu połączeniu moment połączenia spółek w sensie ekonomicznym uznaje się za tożsamy z dniem prawnego dojścia transakcji połączenia do skutku.

Łączenie metodą łączenia udziałów polega na sumowaniu poszczególnych pozycji odpowiednich aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów połączonych spółek, według stanu na dzień połączenia, po uprzednim doprowadzeniu ich wartości do jednolitych metod wyceny i dokonaniu niezbędnych wyłączeń.

W wyniku połączenia rozliczanego metodą łączenia udziałów zmiany następują w kapitale własnym.

Ustawa o rachunkowości nie precyzuje dokładnie pozycji kapitału własnego gdzie odnieszona będzie różnica pomiędzy sumą aktywów i pasywów spółki przejmowanej (na skutek wyłączenia wartości kapitału zakładowego spółki której majątek został przeniesiony na inną spółkę).

Zatem powinno się zawsze poddać analizie skąd wynika różnica i umieścić ją w najodpowiedniejszej pozycji kapitału.

Możliwe zatem będą sytuacje że różnica znajdzie się w:

- kapitale zapasowym,
- wyniku z lat ubiegłych,
- odrębnej pozycji kapitału.

Wyłączeniu podlega:

- wartość kapitału zakładowego (akcyjnego) spółki, której majątek został przeniesiony na inną spółkę, lub obu łączących się spółek, w przypadku utworzenia nowej spółki. Po dokonaniu tego wyłączenia odpowiednie pozycje kapitału własnego spółki, na którą przechodzi majątek połączonych spółek lub nowo powstałej spółki, koryguje się o różnicę pomiędzy sumą aktywów i pasywów.

Wyłączeniu polegają również:

- wzajemne należności i zobowiązania oraz inne rozrachunki o podobnym charakterze łączących się spółek,
- przychody i koszty operacji gospodarczych dokonywanych w danym roku obrotowym przed połączeniem między łączącymi się spółkami,
- zyski lub straty operacji gospodarczych dokonanych przed połączeniem między łączącymi się spółkami, zawarte w wartościach podlegających łączeniu aktywów i pasywów.

- Ustawa o rachunkowości zezwala na niedokonywanie wskazanych wyłączeń, w sytuacji gdy nie wpłynie to na rzetelność i jasność sprawozdania finansowego spółki, na którą przechodzi majątek połączonych spółek.

W przypadku połączenia kapitałów, rozliczanego metodą łączenia udziałów, nie bierze się pod uwagę zarówno wartości godziwej aktywów netto spółki, która jest wykreślana z ewidencji działalności, jak i wartości rynkowej udziałów wyemitowanych dla potrzeb połączenia.

Przyjmuje się wartości księgowe (po wcześniejszym doprowadzeniu ich wartości do jednolitych metod wyceny).

Nie ma więc możliwości uzyskania wyższej sumy bilansowej na podstawie faktu uzyskania wyższych wartości rynkowych niż wartości księgowe.

Ponadto nie występuje ani dodatnia ani ujemna wartość firmy

Koszty połączenia:

W przypadku stosowania metody łączenia udziałów wszelkie koszty poniesione w związku z połączeniem, w tym koszty organizacji poniesione przy założeniu nowej spółki lub koszty podwyższenia kapitału, obciążają koszty finansowe.

Koszty takie mogą obejmować np.: opłaty notarialne i sądowe, koszty opracowania i dostarczenia informacji udziałowcom, koszty doradztwa prawnego i finansowego w tym honoraria konsultantów, ekspertów i pracowników zaangażowanych proces połączenia itp.

Metoda łączenia udziałów UoR a MSSF

- W MSSF przewiduje się jedynie metodę nabycia nazywaną też metodą przejęcia.
- Stosowana jest ona gdy przedsiębiorstwa były dotąd od siebie niezależne.
- W praktyce gospodarczej istnieje jednak możliwość zastosowania w podmiotach podlegających MSSF łączenia spółek metodą łączenia udziałów wówczas gdy spółki należą do jednej grupy kapitałowej, w przedsięwzięciach joint venture lub gdy jedna ze spółek jest spółką zależną względem drugiej.
- W tej sytuacji następuje przesunięcie aktywów i pasywów wewnątrz jednej grupy pomiędzy jej podjednostkami a więc nie zachodzi zmiana jednostki kontrolującej.
- Podczas konsolidacji nie ma konieczności ujednoczenia wyceny sumowanych składników gdyż jest dokonywana na podstawie ujednoczonych sprawozdań wewnątrz tej samej grupy.

Należy przeprowadzić połączenie spółek A i B metoda łączenia udziałów

Założenia:

- Kapitał podstawowy wg umowy połączeniowej spółki = 120.000.
- Aktywa i pasywa wykazane wg stanu na dzień połączenia zostały wycenione wg jednolitych zasad.

Korekty:

- wzajemne należności i zobowiązania	(-) 50.000
- kapitał podstawowy likwidowanych jednostek	(-) 110.000
- wprowadzono kapitał podstawowy spółki	(+)120.000
- eliminacje marży na zyskach(w aktywach)	(-)10.000
- wpływ na wynik marży na zyskach(w pasywach)	(-)10.000

	Spółka A	Spółka B	Suma przejściowa A+B	Wyłączenia	Bilans otwarcia
AKTYWA					
Aktywa trwałe (razem)	100.000	150.000	250.000		250.000
Aktywa obrotowe	200.000	200.000	400.000	-60.000	340.000
w tym wzajemne należności	20.000	30.000	50.000	-50.000	
marża w zyskach	10.000		10.000	-10.000	
Razem Aktywa	300.000	350.000	650.000	-60.000	590.000
PASYWA					
Kapitał podstawowy	50.000	60.000	110.000	120.000	120.000
				-110.000	
Kapitał zapasowy	40.000	30.000	70.000	-10.000	60.000
Wynik roku bieżącego	10.000	10.000	20.000	-10.000	10.000
Zobowiązania	200.000	250.000	450.000		400.000
w tym wzajemne	30.000	20.000	50.000	-50.000	
Razem Pasywa	300.000	350.000	650.000	-60.000	590.000
					21

Przepisy [art. 12 ust. 3 pkt 2](#) ustawy o rachunkowości wprowadzają możliwość niezamykania i nieotwierania ksiąg rachunkowych w przypadku połączenia jednostek, gdy w myśl ustawy rozliczenie połączenia następuje metodą łączenia udziałów i nie powoduje powstania nowej jednostki.

W przypadku gdy łączące się spółki skorzystają z takiego uproszczenia, to rozliczenie połączenia metodą łączenia udziałów polegać będzie na połączeniu ksiąg rachunkowych spółki przejmującej i przejmowanej.

Wynika z tego, że na podstawie sporządzonego na dzień połączenia zestawienia obrotów i sald spółki przejmowanej w księgach spółki przejmującej zostaną ujęte wszystkie konta bilansowe oraz obroty kont wynikowych (jeżeli takie wystąpiły) od początku roku do dnia połączenia.

Metoda nabycia

Jeżeli ustalenie spółki przejmującej jest możliwe, wówczas połączenie spółek rozlicza się i ujmuje w księgach rachunkowych **metodą nabycia**. Należy tutaj nadmienić, że nowy standard MSSF 3 wprowadza jako jedyną metodę rozliczania połączeń metodą nabycia.

Metoda nabycia jest najczęściej stosowaną metodą rozliczania połączeń. Zakłada ona, iż w wyniku połączenia spółka przejmująca nabywa, w zamian za przekazanie aktywów, wyemitowane udziały lub przejmuje na siebie zobowiązania i kontrolę nad spółką przejmowaną.

Spółka przejmująca uzyskuje kontrolę nad spółką przejmowaną wtedy, gdy nabędzie zdolność do wyznaczania i sterowania polityką finansową i operacyjną jednostki przejmowanej w taki sposób, iż kontrola ta pozwoli jej uzyskiwać korzyści ekonomiczne z działalności jednostki kontrolowanej.

Przy zastosowaniu tej metody połączenie spółek rozlicza się i ujmuje na dzień połączenia, w księgach rachunkowych spółki, na którą przechodzi majątek łączących się spółek lub nowej spółki powstałej w wyniku połączenia.

- Przejęcie – Polega na przeniesieniu majątku spółki przejętej na spółkę przejmującą, w zamian za udziały lub akcje nowej spółki.
- Zawiązanie nowej spółki – majątek spółek łączących się jest przenoszony na nową spółkę w zamian za jej udziały lub akcje.

Dzień połączenia: jest nim dzień wpisu łączenia do rejestru według siedziby spółki przejmującej (nowo zawiązanej), wywołujący skutek wykreślenia spółki przejmowanej (spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki) bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego.

Połączenie metodą nabycia polega na tym, że spółka przejmująca uzyskuje kontrolę nad całością aktywów netto spółki przejmowanej. Rezultatem tej transakcji jest sumowanie, według stanu na dzień połączenia, poszczególnych aktywów i pasywów spółki przejmującej wycenionych w ich wartości księgowej, z odpowiednimi pozycjami aktywów i pasywów spółki przejętej wycenionymi w ich wartości godziwej na dzień połączenia.

Wartość godziwa oznacza wartość za jaką dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązania uregulowane na warunkach transakcji rynkowej, pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi, niepowiązanymi ze sobą stronami.

Punktem wyjściowym procedury konsolidacji jest ustalenie wartości godziwej aktywów netto jednostek zależnych zaprezentowanych w ich jednostkowych sprawozdaniach ustalonych na moment przejęcia nad nimi kontroli.

Wartości te należy porównać z ceną za jaką jednostka dominująca nabyła jednostkę zależną.

Gdy zsumowana wartość godziwa aktywów netto jednostek podporządkowanych jest niższa od ich ceny nabycia wówczas w sprawozdaniu skonsolidowanym zostanie wprowadzona pozycja: wartość firmy jednostek zależnych w przeciwnym przypadku (gdy wartość godziwa jest wyższa od ceny nabycia) należy wprowadzić pozycję: ujemna wartość firmy jednostek zależnych.

Aktywa netto spółki przejmowanej należy ująć w księgach rachunkowych spółki przejmującej poprzez sumowanie poszczególnych pozycji aktywów i pasywów spółki przejmującej według ich wartości księgowej z odpowiednimi pozycjami aktywów i pasywów spółki przejętej, w tym ewentualną wartością firmy, według ich wartości godziwej ustalonej na dzień połączenia.

W bilansie połączonych spółek wyłączeniu podlegają wzajemne należności i zobowiązania oraz inne rozrachunki o podobnym charakterze.

Kapitał własny spółki przejętej, ustalony jako aktywa netto według wartości godziwych na dzień połączenia podlega wyłączeniu, w zamian pojawi się wartość wydanych (wyemitowanych) udziałów, względnie inna forma zapłaty.

Jeżeli spółka wydaje udziały, których wartość rynkowa lub godziwa jest wyższa od ich wartości nominalnej, to nadwyżkę taką zalicza się do kapitału zapasowego.

Istotnym elementem korekt są korekty kapitałowe. Ich celem jest usunięcie ze sprawozdania skonsolidowanego wartości kapitałów własnych jednostek zależnych, które zostały zagregowane.

Dla równowagi po stronie aktywów usuwa się wartość aktywów finansowych odpowiadających cenie ich nabycia wykazywanych w sprawozdaniu jednostki dominującej a dotyczących posiadanych udziałów w jednostkach zależnych.

W przypadku gdy jednostka dominująca nie jest jedynym właścicielem spółki zależnej należy ustalić kapitały udziałowców mniejszościowych.

Wraz z przygotowaniem sprawozdania skonsolidowanego mogą zostać ujawnione również aktywa i zobowiązania dotychczas nie wykazane w jednostkach zależnych.

Zidentyfikowane aktywa i zobowiązania spółki przejętej mogą obejmować aktywa i zobowiązania, które nie były dotychczas wykazywane w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym.

Jest to możliwe, jeśli w wyniku połączenia następuje ich ustalenie i spełniają one warunki uzasadniające zaliczenie do aktywów i zobowiązań (*Art. 44b ust. 2*). Może to dotyczyć na przykład wartości niematerialnych i prawnych, które wcześniej nie były wykazane w księgach rachunkowych i w bilansie spółki przejmowanej, gdyż zostały wytworzone we własnym zakresie (know-how, prawa franczyzowe itp.).

- ustalenie wiarygodnej wartości aktywów może być trudne, gdyż jest ona zazwyczaj rezultatem transakcji, która już zaszła w przeszłości. W wypadku aktywów wytworzonych we własnym zakresie, taką transakcją jest poniesiony koszt, który zazwyczaj jest niewspółmiernie niski do ich ceny rynkowej. Ograniczeniem nadużywania tych zapisów ustawy jest warunek, iż zidentyfikowane w wyniku połączenia aktywa muszą wypełnić definicję aktywów i zobowiązań, czyli:
 - spełniają warunki zaliczenia ich do aktywów i zobowiązań,
 - mogą być zbyte lub rozliczone odrębnie, bez konieczności zbycia całej jednostki.

Do aktywów zalicza się te zasoby majątkowe, które spełniają warunki uznania ich za aktywa:

- są to kontrolowane przez jednostkę zasoby powstałe w wyniku zdarzeń przeszłych;
- zgodnie z oczekiwaniami spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych;
- możliwe jest wiarygodne określenie ich ceny nabycia lub kosztu wytworzenia lub wyznaczenie innej miary wartości.

Do zobowiązań zalicza się te składniki pasywów, w tym rezerwy, rozliczenia międzyokresowe, które spełniają warunki uznania ich za zobowiązania: stanowią obecne obowiązki powstałe w wyniku zdarzeń przeszłych; oraz zgodnie z oczekiwaniami zaspokojenie zobowiązania spowoduje w przyszłości przekazanie lub inne wykorzystanie obecnych lub przyszłych aktywów jednostki i możliwe jest wiarygodne określenie wartości danego zobowiązania.

Możliwość identyfikacji zobowiązań, nie wykazanych dotychczas księgach spółki przejmowanej, jest ograniczona do utworzenia rezerw na restrukturyzację w przypadku ściśle określonych warunków.

Kapitał (fundusz) własny spółki przejętej ustalony na dzień połączenia jako aktywa netto według wartości godziwej podlega wyłączeniu.

Przykład 1. Metoda nabycia- Bilans

Wartości księgowe oraz godziwe spółek A i B na dzień nabycia przedstawiały się następująco.

	Spółka A wartość księgowa	Spółka B wartość księgowa	Spółka A - wartość godziwa	Spółka B - wartość godziwa	Bilans otwarcia nowo powstałej spółki
AKTYWA					
Aktywa trwale	1.620.000	3.120.000	1.819.000	3.729.000	4.939.000
<i>Wartości niematerialne i prawne</i>	20.000	50.000	0	0	50.000
<i>Środki trwałe</i>	1.500.000	2.950.000	1.700.000	3.550.000	4.650.000
<i>Długoterminowe aktywa Finansowe</i>	100.000	120.000	119.000	179.000	239.000
Aktywa Obrotowe	1 923 750	2 880 000	2 328 616	2 973 070	5,208 616
Zapasy	773.750	1.040.000	1.209.750	1.171.221	2.249.750
Należności	1.020.000	1.710.000	988.866	1.671.849	2.698.866
Środki pieniężne	70.000	110.000	70.000	110.000	180.000
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	60.000	20.000	60.000	20.000	80.000
Razem Aktywa	3.543.750	6.000.000	4.147.616	6.702.070	10.147.616
<i>Wartość godziwa aktywów netto</i>			<i>2.032.570*</i>	<i>2.255.624</i>	<i>- 2.032.570**</i>
					8.115.046

	Spółka A wartość księgowa	Spółka B wartość księgowa	Spółka A - wartość godziwa	Spółka B - wartość godziwa	Bilans otwarcia nowo powstałej spółki
PASYWA					
Kapitał własny	1.200.000	1.000.000			1.000.000
Wynik finansowy	227.000	500.000			500.000
Kredyty krótkoterminowe	130.000	200.000	130.000	200.000	330.000
Zobowiązania handlowe	1.146.000	3.720.000	1.144.296	3.666.447	4.864.296
Zobowiązania pozostałe	20.000	500.000	820.000	500.000	1.320.000
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	20.750	80.000	20.750	80.000	100.750
Razem Pasywa	3.543.750	6.000.000	2.115.046	4.446.447	8.115.046

*4.147.616- 2.115.046 ponieważ 4147616- 130000-1144296-820000-20750=2032570 czyli aktywa netto A

**10.147.616 -8.115.046

4

Jak wynika z przedstawionych danych różnica wartości godziwej aktywów netto spółki B liczona w stosunku do wartości godziwej netto spółki A jest wyższa więc połączenie spółek musi nastąpić metodą nabycia, tzn. do odpowiednich wartości księgowych spółki B dodaje się wartość godziwą analogicznych składników spółki A.

Spółka B ze względu na większą wartość godziwą aktywów netto uznana została za spółkę przejmującą.

Przykład 2. Wykazanie ujemnej wartości firmy. W dniu 1 Stycznia bieżącego roku spółka dominująca A nabyła 100% udziałów w spółce zależnej B za kwotę 150 tys. Zł. Pozycje bilansowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej poszczególnych spółek i grupy na dzień nabycia przedstawiały się następująco:

Sprawozdanie z sytuacji finansowej	Spółka A wartość księgowa	Spółka B wartość godziwa	Sprawozdanie z sytuacji finansowej grupy AB	
Wartość firmy			Brak wartości firmy	0
Akcje w spółce B	150		Akcje w spółce B wyłączone	0
Pozostałe aktywa	845	188	Pozostałe aktywa zsumowane	1033
Razem	995	188		1033
Kapitał zakładowy	500	160	Wyłączenie kapitałów spółki B	500
Niepodzielony wynik	150	12	Wyłączenie wyniku spółki B	150
Ujemna wartość firmy			Ujemna wartość firmy 150- (188-16)	22
Zobowiązania	345	16		
Razem	995	188		1033

Komentarz:

Spółka A nabyła spółkę B za 150 tys. zł. przekazując w zamian akcje gdy aktywa netto spółki B były warte 172 tys. zł. (188 tys. – 16. tys-zobowiązania). Tym samym powstała ujemna wartość firmy 150 tys. zł – 172 tys. zł = 22 tys. Zł

Kapitały spółki B (kapitał zakładowy i wynik powstały przed nabyciem) zostają wyłączone gdyż przy metodzie nabycia kapitałami spółki są kapitały spółki nabywającej.

Pozostałe aktywa oraz zobowiązania zostają zsumowane oraz ujęte w bilansie skonsolidowanym.

Przykład 3. Wykazanie dodatniej wartości firmy oraz kapitału udziałowców mniejszościowych. W dniu 1 Stycznia bieżącego roku spółka dominująca A nabyła 80% udziałów w spółce zależnej B za kwotę 150 tys. Zł. Pozycje bilansowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej poszczególnych spółek i grupy na dzień nabycia przedstawiały się następująco:

Sprawozdanie z sytuacji finansowej	Spółka A wartość księgowa	Spółka B wartość godziwa	Krok 1. suma	Krok 2. korekty	Krok 3. Sprawozdanie z sytuacji grupy AB
Wartość firmy			0	Brak wartości firmy	44,4
Akcje w spółce B	150		150	Akcje w spółce B wyłączone	150
Pozostałe aktywa	845	148	993	Pozostałe aktywa zsumowane	0
Razem	995	148	1143		105,6
Kapitał zakładowy	500	160		Wyłączenie kapitałów spółki B	100
Niepodzielony wynik	150	12		Wyłączenie wyniku spółki B	32
Kapitał mniejszościowy				Kapitał mniejszościowy 20% ze 132	26,4
Ujemna wartość firmy	345	16		Brak ujemnej wartości firmy	0
Zobowiązania				Zobowiązania zsumowane	0
Razem	995	188			1033
					1037,6

Komentarz:

Spółka A nabyła 80% udziałów spółki B za 150 tys. zł. przekazując w zamian akcje gdy aktywa netto spółki B były warte 132 tys. zł. (148 tys. – 16. tys. zł.-zobowiązania). Tym samym nabyła udziały o wartości: $80\% \times 132 \text{ tys. zł.} = 105,6 \text{ tys. zł.}$ Płacąc 150 tys. Zł a więc wartość dodatnia wynosi: $150 \text{ tys. Zł.} - 105,6 \text{ tys. Zł.} = 44,4 \text{ tys. Zł.}$

Kapitały udziałowców mniejszościowych wynoszą : $20\% \times 132 \text{ tys. Zł} = 26,4 \text{ tys. zł.}$

Kapitały spółki B (kapitał zakładowy i wynik powstały przed nabyciem) zostają wyłączone gdyż przy metodzie nabycia kapitałami spółki są kapitały spółki nabywającej.

Pozostałe aktywa oraz zobowiązania zostają zsumowane oraz ujęte w bilansie skonsolidowanym.

W przypadku rozliczenia metodą nabycia pojawia się pojęcie **ceny przejęcia**.

Cena przejęcia w zależności od formy zapłaty

<i>Forma płatności</i>	<i>Przyjęta wartość</i>
1. Własne udziały notowane na giełdzie lub rynku pozagiełdowym, jeżeli rynek daje wiarygodną podstawę wyceny ich wartości.	Cena rynkowa z dnia, w którym wszystkie istotne warunki połączenia, w tym relacje wymienne akcji zostały ogłoszone, jeżeli cena w tym dniu podlegała istotnym wahaniom – średnia cena rynkowa za okres poprzedzający i następujący po dniu ogłoszenia.
2. Własne udziały notowane na giełdzie lub rynku pozagiełdowym, jeżeli rynek nie daje wiarygodnej podstawy wyceny ich wartości.	Wartość godziwa wyemitowanych udziałów oszacowana na podstawie ich proporcjonalnego udziału w wartości godziwej aktywów netto spółki przejmującej.
3. Własne udziały nie notowane na giełdzie ani na rynku pozagiełdowym.	Wartość godziwa wyemitowanych udziałów oszacowana na podstawie ich proporcjonalnego udziału w wartości godziwej aktywów netto spółki przejmującej.
4. Inna forma zapłaty.	Wartość godziwa na dzień zapłaty, chyba że płatność jest odroczone w czasie.
5. Odroczone płatność.	Wartość bieżąca (zdyskontowana) odroczonej płatności.

Cenę przejęcia stanowi kwota środków pieniężnych i ich ekwiwalentów i/lub ich wartość godziwa, wyznaczona na dzień połączenia przedmiotów wydanych przez spółkę przejmującą w zamian za nabycie kontroli nad aktywami netto spółki przejętej, powiększona o koszty dające się bezpośrednio przyporządkować do połączenia.

Gdy w celu przejęcia spółka emituje udziały wówczas jej cenę przejęcia stanowi wartość rynkowa wyemitowanych udziałów lub gdy ta nie jest znana – inaczej ustalona wartość godziwa.

Nadwyżkę wartości rynkowej udziałów lub inaczej wyznaczonej ich wartości godziwej zalicza się najczęściej do kapitału zapasowego.

Cenę przejęcia w przypadku nabycia własnych udziałów bądź udziałów spółki przejmowanej w celu połączenia stanowi wartość nabycia tych udziałów. W przypadku gdy transakcja połączenia regulowana jest inną niż wymienione powyżej formy zapłaty, cenę przejęcia stanowi wartość godziwa przedmiotu zapłaty.

Gdy w celu połączenia spółka dokonuje zapłaty w różnych formach, cenę nabycia stanowi suma wartości każdej z form zapłaty.

W przypadku gdy cena przejęcia jest odroczone, przy ustalaniu ceny przejęcia należy wziąć pod uwagę wartość bieżącą płatności (zdyskontowaną), nie zaś jej wartość nominalną.